VASILE & LOREDANA CHINDRIS

RAZBOIUL ÎN BUCOVINA

1914 - 1918

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

În anul 1916 Ioan Sârghie se înrolează voluntar în Contingentul Românilor Bucovineni din Bucureşti, pentru a lupta împotriva cotropitorilor străini pentru întregirea neamului.

În acelaşi an Haralambie Sârghie şi fiul său Ioan Sârghie sunt judecaţi de tribunalul din Lemberg şi condamnaţi la moarte ca naţionalişti. Actul de condamnare este trimis la primăria Ilişeşti, iar cu timpul ajunge în proprietatea condamnaţilor.

Familia Sârghie este nevoită să se refugieze în Ştefăneşti, judeţul Iaşi. Ioan Sârghie se refugiază împreună cu prietenul său Grigorovici Traian, la Odesa, de unde se reîntoarce la părinţi la Iaşi. După terminarea războiului familia Sârghie se reîntoarce la Ilişeşti.

În decembrie 1916 vornicul Heinerich Kipper, străjerul lui I.S. şi un evreu Aron „negustor de vite mari”, sunt arestaţi cu acuzaţia de spionaj în interesul austriecilor. Fritz Kipper fiul vornicului acuzat şi el de spionaj fuge la Lucăceşti să nu fie prins.

În anul 1917 Ilişeştiul se afla sub ocupaţie rusă.

Sătenii erau adunaţi în şcoală, unde au venit nacealnicul rus cu perivociul său în luna februarie 1917.

Ioan H.Sârghie: „… m-am înfuriat, am sărit pe bancă şi am început să vorbesc cu voce sonoră.

- Fraţi români ! Destul 23 de ani au stat la canţelarie şfabii. Acum e dreptul nostru să punem vornic român, fiindcă în comună majoritatea sunt români. Nacealnicul a întrebat pe perivoci ce-am spus şi acesta i-a spus adevărul. …”

Adunarea din februarie 1917 îl propune vornic pe Haralambie Sârghie, dar refuză. Ioan Sârghie îl propune vornic pe Emilian Ghiuţă fiindcă acesta era vicevornic şi cunoştea treburile primăriei. Totuşi primul vornic român după 23 de ani devine Doboş Vasile. Kipper pune oameni să-l omoare mişeleşte pe Doboş Vasile.

Sfârşitul primului Război Mondial a dus la unirea Bucovinei cu ţara mamă.

Podul de cale ferată distrus. AUG. 1917 - MOLID

1917

Tranşee şi adăposturi pe Orata Mare,
Ciocăneşti, iulie 1917.

Dealul Orata Mare, Ciocăneşti. Post de observaţie în pădure în linia tranşeelor, regimentul 3 cavalerie. Această instalaţie s-a păstrat până în anii din urmă. S-a intervenit pentru amenajarea acestui loc dar nu s-a primit răspuns. Februarie 1917, foto Dlaucly.

Orata Mare, Ciocănești, 28 iulie 1917. Se dă ordin pentru ofensivă. Companiile prin pădure. Foto locotenent Dlaucly.

În timpul ofensivei pe muntele Muncelul, lângă Câmpulung-Bucovina, un scurt repaus în pădure unde se aflau refugiați mai mulți țărani cu femei și copii. Dominic Stanca, medic locotenent al regimentului 3 Husari, în mijloc căpitanul Eugen Răiez. și sublocotenentul Vojnits Nicolae, la 30 iulie 1917.

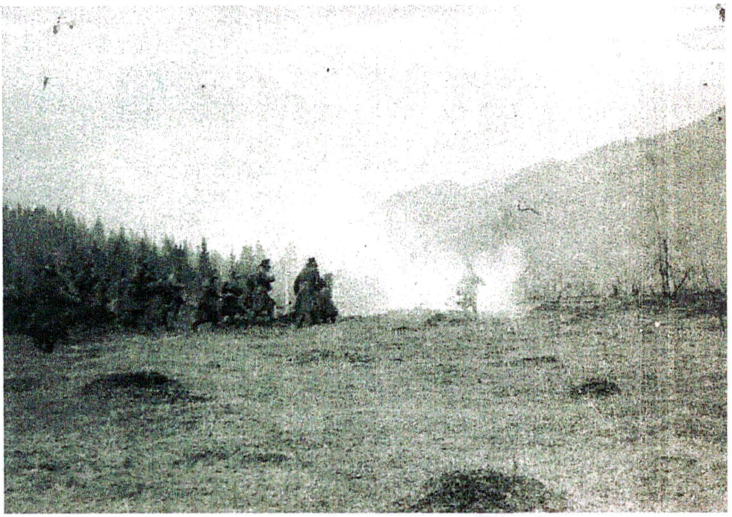

Atac pe dealul Dadul lângă Cârlibaba. Foto locotenent Dlaucly, aprilie 1917.

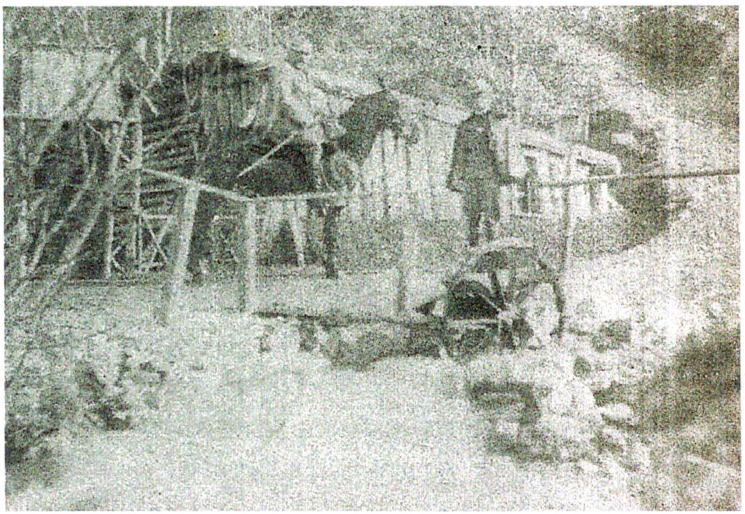

Adăpostul doctorului Dominic Stanca, cu locul de ajutor, baia şi dezinfectorul. Gura Văii Orata în Valea Bistriţei, Ciocăneşti-Botoş, în martie-aprilie 1917. Roata cu cupele care ridicau apa din pârâu pentru alimentarea cazanului de la baie. Călare Contele Andrassy, colonel şi în picioare Stanca.

30 iulie 1917 în plină ofensivă.

Ruşii se retrag spre Câmpulung.

În comuna Fundul Moldovei populaţia este speriată, se văd soldaţi răniţi.

Sublocotenent Albu Aurel, regimentul 3 Husari, cavalerie.

Fotografie realizată de Dlaucly.

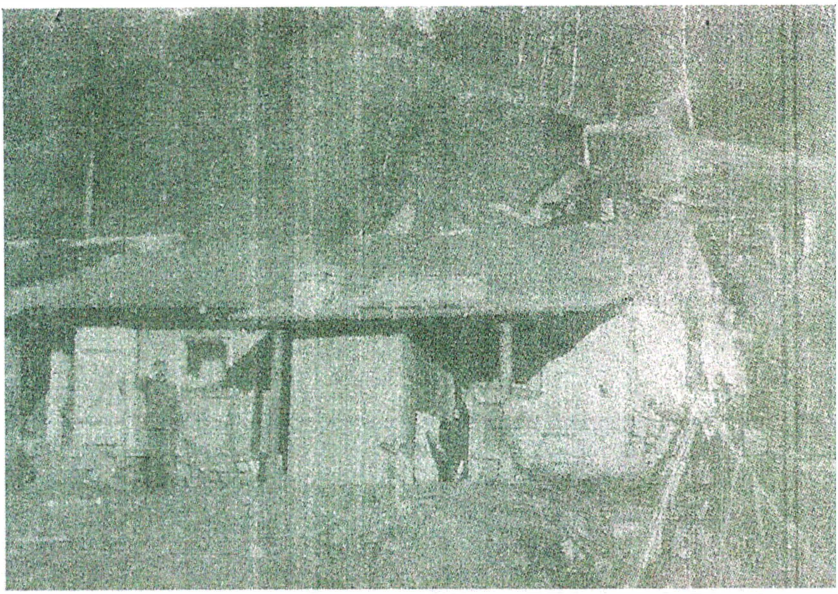

Baia regimentului 3 Husari ridicată de Dominic Stanca şi personalul sanitar al regimentului de cavaleriei, în Valea Dobrii, lângă Molid-Vama.

În deal cazanul pentru apa caldă.

Apa venea pe o conductă din pârâul mic din deal.

În faţă se vede instalaţia pentru deparazitare a vestimentaţiei. Soldat sanitar Unterberg.

August-decembrie 1917.

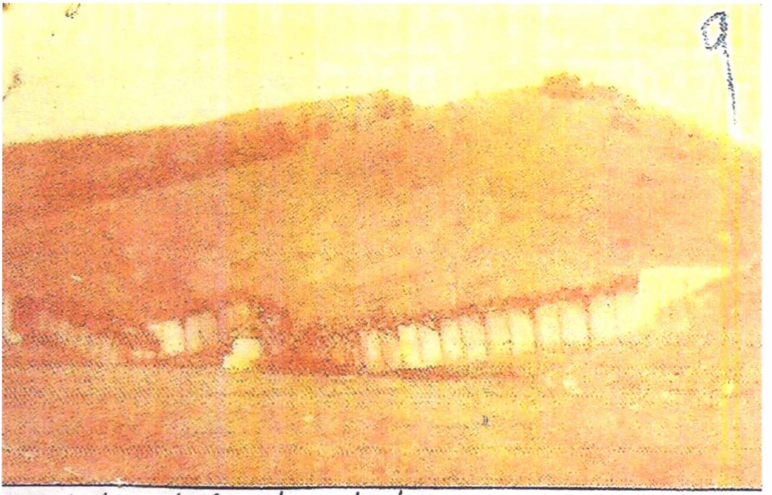

August 1917. Podul de cale ferată din Molid este distrus.

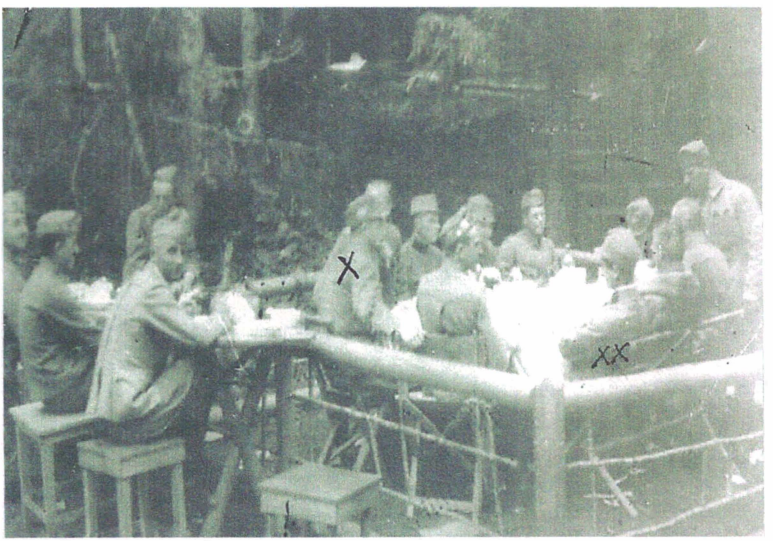

28 iulie 1917. În vârful Oratei Mari, Ciocăneşti-Botoş, se serveşte dejunul în faţa adăposturilor din pădure, înainte de a începe ofensiva. Sublocotenentul Grober (X la începerea ofensivei cade în faţa sârmelor ghimpate lovit de un proectil.

(XX Dominic Stanca medic şef al regimentului.

Fraternizarea soldaţilor revoluţionari ruşi cu soldaţii regimentului austro-ungar 3 Husari, în faţa gării Molid.

Începutul revoluţiei Lenin a armatei ruseşti, noiembrie-decembrie 1917.

Medici din armata revoluţionară rusă în vizită la regimentul austro-ungar 3 Husari, împreună cu o femeie medic, în faţa gării Molid. Dreapta (X Dominic Stanca. 6 decembrie 1917.

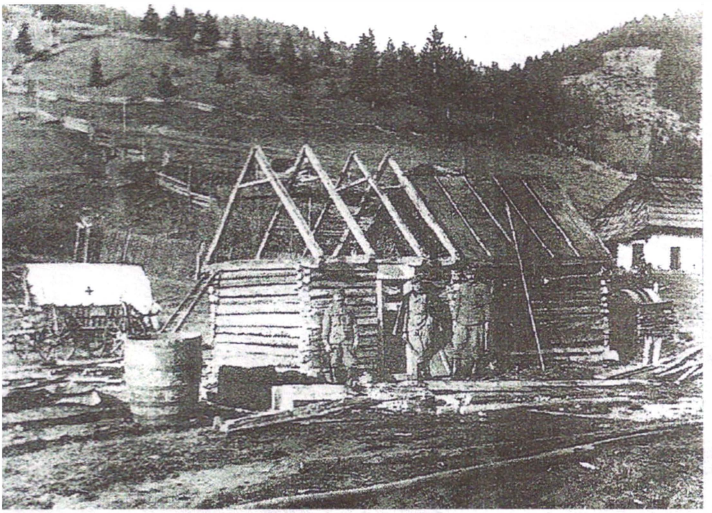

Se construieşte baia de companie pentru soldaţi. Cazanul e un butoi de la benzină. Tâmplarul este soldatul Zlota, plutonierul este Voacs Matei. Comuna Pănaci la Sud de Vatra-Dornei, octombrie 1916.

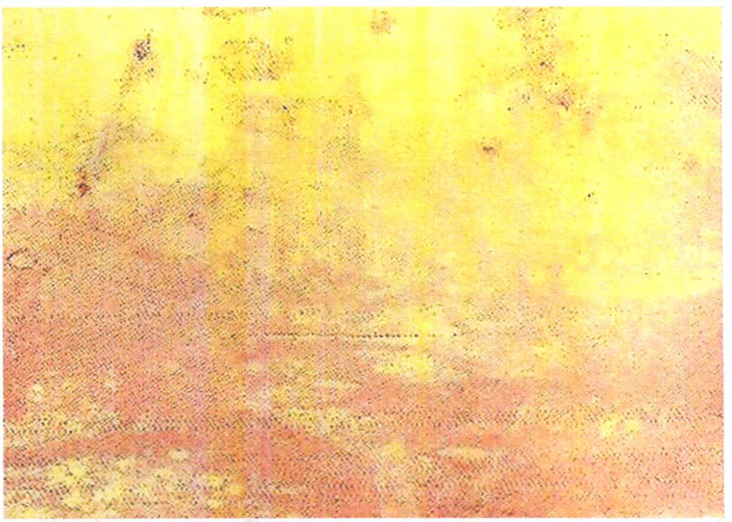

Comuna Frumosul în 1917. Podul din mijlocul satului a fost ars de ruşii care se retrăgeau. În stânga şcoala. Fotograf Dlaucly.

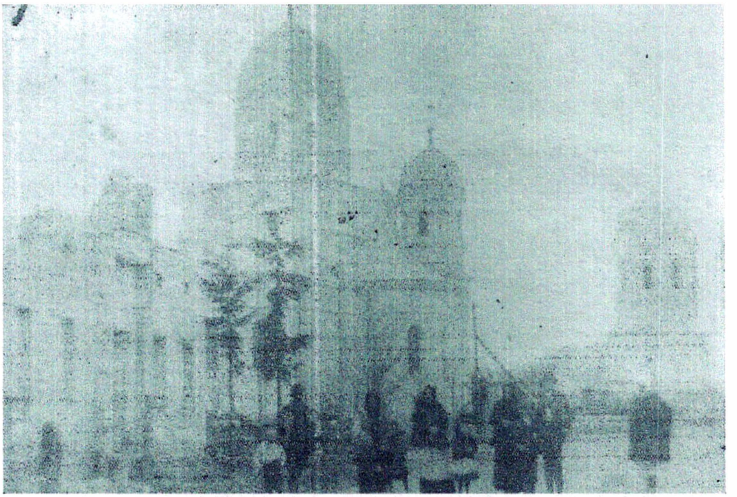

Biserica şi primăria Arbore bombardate. Regimentul 3 Husari a staţionat în pădurea Solca în februarie-martie 1912. Foto Stanca.

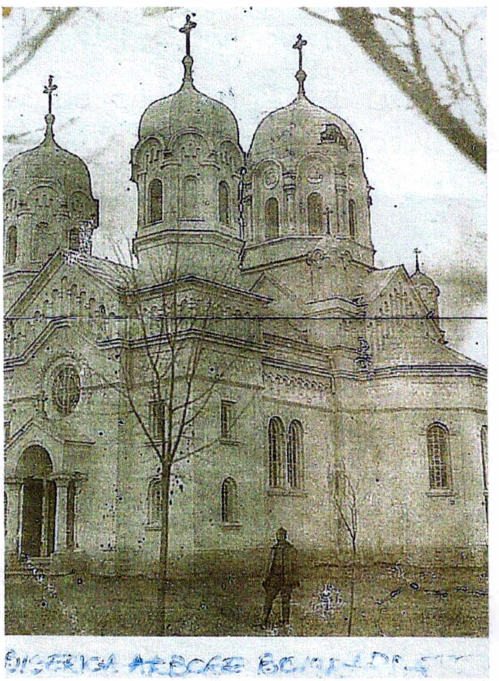

Biserica Arbore atinsă de obuze. Foto 1918.

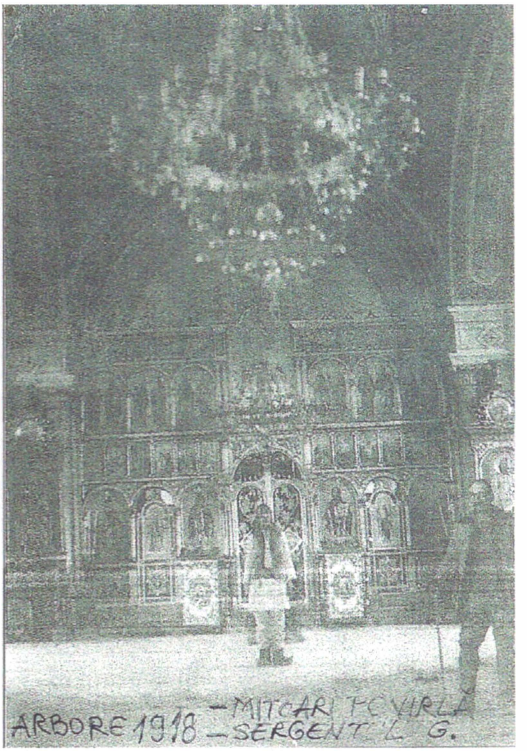

Interiorul bisericii ortodoxe din Arbore. Bătrânul Mitcari Povirlă şi sergentul G. în 1918.

Valea Dobrii - gara Molid, în 1917.

Tăierea sârmei ghimpate.

Ofițeri din primul Război Mondial.

Militari din Războiul 1914 - 1918.

Beleca Gheorghe - fiul lui Mihail şi Victoria, frate cu Macedon, Aurelian, Vladimir, Traian, Domnica şi Olga.

COLONEL BELECA GHEORGHE – FRATE CU BELECA VLADIMIR

Colonelul Beleca M. Gheorghe - comandantul unității militare vânători de munte. În Şintereag, județul Someş îşi administrează propria moară. Moare la 54 de ani în timp ce scria o scrisoare fratelui său Macedon.

Muşat Nicolae şi Lidia. Lidia Muşat este fiica lui Beleca M. Gheorghe. Nicolae Muşat este descendent al familiei Muşatinilor care a redobândit o parte din avere.

Centru sus: colonel Beleca Gheorghe şi soţia Ghertrudi (părinţii miresei). Stânga şi dreapta lor: Muşat şi soţia (părinţii mirelui). Miri: ofiţer Muşat Nicolae şi Lidia. Lângă mireasă: ofiţerul Muşat fratele geamăn al mirelui. Lângă mire: sora Muşatinilor. Dreapta: Trudi, sora miresei cu soţul ei maior.

În centru Beleca M. Gheorghe - 1935.

Sahlean Dumitru din Bucşoaia - veteran din primul război mondial. În stânga Beleca Macedon şi Garofa - fiica lui Sahlean Dumitru şi soră cu Sahlean Filaret (1909-5 mai 1981) în dreapta sus. S.Filaret - fost judecător şef peste tribunalul judeţului Ilfov şi a deţinut 6 doctorate.

Inspector CEC - Nechitoaia Lidia, din Gura Humorului, fiica lui Beleca Macedon, ne-a pus la dispoziţie informaţii şi fotografii privind familiile: Beleca, Sahlean, Muşat. (Câteva precizări aparţin lui Sahlean Dragoş din Bucşoaia).

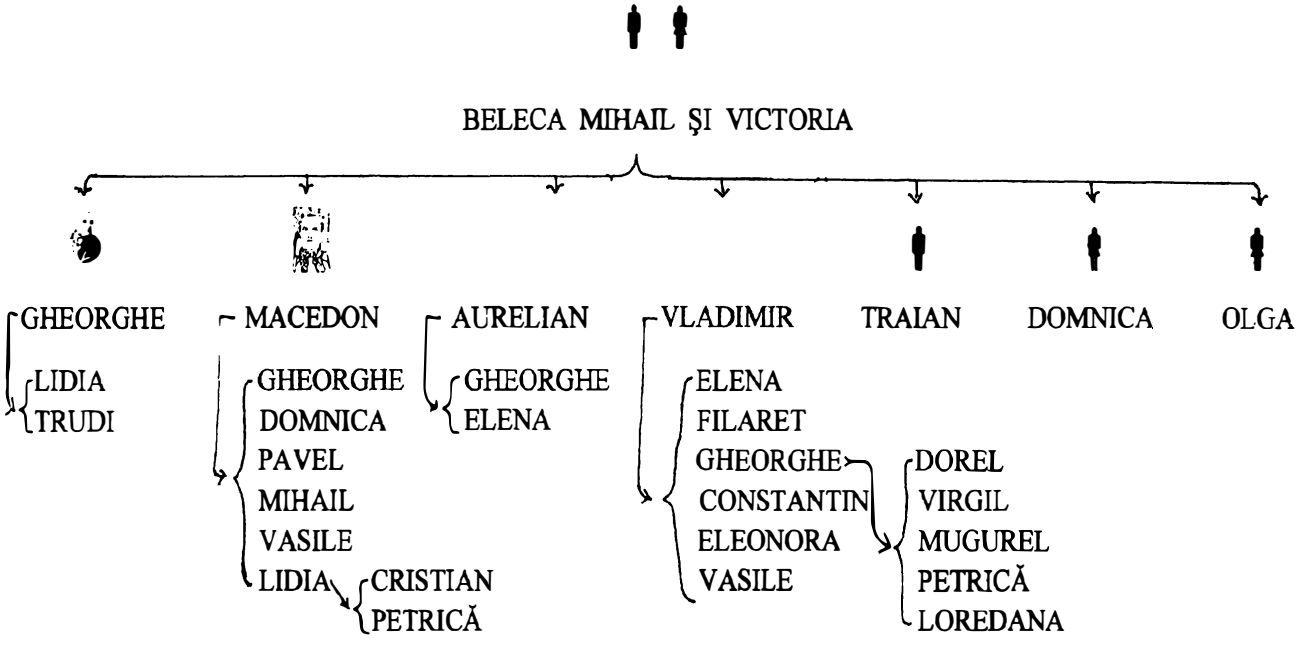

Arbore genealogic al familiei Beleca.

Lagăr german în care se află ofițeri prizonieri români din Bucovina în primul război mondial.

Monumentul eroilor comunei Bălăceana.

Monumentul eroilor
comunei Ciprian Porumbescu.

Monumentul eroilor primului război mondial din comuna Vama. Lucrarea este realizată de sculptorul Gheorghe Bilan din Stupca (Ciprian Porumbescu).

Monumentul eroilor din oraşul Gura Humorului.

CUPRINS

- Prefață..... 1
- Războiul în Ilişeşti..... 3
- Războiul în Bucovina.....11
- Cuprins.....43

Toate drepturile rezervate.
Reproducerea totală sau parțială interzisă.

V & L CHINDRIŞ
Pictori, istorici, scriitori

O incursiune inedită şi emotivă din primul Război Mondial